

תקנות העבירות המנהליות (קנס מנהלי- יערות)

לדיון הקבוע ליום 13.12.2016

לפי סעיפים 1-2 לחוק העבירות המנהליות, התשמ"ו-1985, לשר המשפטים יש את הסמכות לקבוע בתקנות הטלת קנס מינהלי בשל עבירה, שאינה פשע, הקבועה בחוק המנוי בתוספת. תקנות שקובעות עבירות מינהליות טעונות אישור של השר הממונה על ביצוע החוק, ואישור של ועדת החוקה.

בדרך כלל עבירות מינהליות, כמו עבירות קנס, הן עבירות "קלות יחסית", לדוגמא עבירות תעבורה למיניהן, אשר העובדות שקובעות את יסודות העבירה ברורות ופשוטות, ונקבעו לגביהן הליכי דיון פשוטים ומקוצרים. עבירות מינהליות שאושרו על ידי הוועדה כוללות לדוגמא, עבירות בתחום המסים, שעות עבודה ומנוחה, מניעת שריפות בשדה, צער בעלי חיים, מעגנות (מרינות) וכו'. בעבירות מינהליות הקנס המרבי שהשר רשאי לקבוע לעבירה מינהלית הוא הקנס שנקבע לאותה עבירה – לענייננו, 14,400 ₪ - או הקנס המרבי שאפשר להטיל לפי סעיף 61 לחוק העונשין (היום, 14,400 ₪ לעבירה עם עונש מאסר עד 6 חדשים; 29,200 ₪ לעבירה עם עונש מאסר עד שנה; ו-75,300 ₪ לעבירה עם עונש מאסר עד שלוש שנים) (וזה בשונה מעבירות קנס, שבהן יש הסדר דומה אך, הקנס המירבי שאפשר להטיל בגינן הוא של 730 ₪ לעבירה הראשונה, אלא אם כן הוסדר אחרת). נקנס רשאי לבקש להישפט על העבירה, והתיק יתברר בבית המשפט.

יש לציין כי אכיפה בדרך של קנס מינהלי היא "קלה" מצד אחד, שאין היא כרוכה בהגשת כתב אישום, ניהול הליך פלילי, והכתמת האדם בהרשעה פלילית, ומצד שני, היא מאפשרת אכיפה רחבה, ומנהלית (מעטים הנאשמים שיועמדו לדין). לכן, ועדת החוקה בדונה בתקנות כאלו בוחנת הן את גובה הקנסות והן את הנסיבות שבהן היא מתירה את האכיפה המנהלית שתבוצע בידי פקח, בהתחשב בחומרת העבירה, טיב ההתנהגות האסורה, זהות הגורם שיכול שיעבור את העבירה, סכומי קנסות דומים בתחומים דומים, ובסכום הקנס הדרוש כדי להרתיע בצורה יעילה אך גם הוגן בנסיבות העניין. נעיר כי אין בסמכותה של ועדת החוקה לשנות או לתקן את העבירות הקבועות בחוק, אך היא קובעת באילו עבירות קיימות ובאילו תנאים תהיה סמכות לאכוף את העבירה הפלילית באמצעות הטלת קנס מנהלי, ואת הסכום של הקנס – כך שקביעת הקנסות באישור הוועדה הוא משמעותי.

כעת, מבקשת שרת המשפטים, בהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר, לקבוע קנסות מינהליים על עבירה חדשה שנקבעה בחודש שעבר בתקנות היערות (עצים שהובלתם טעונה רישיון) (הוראת שעה) (התשע"ז-2016), שעניינה הובלת עצים בוגרים מסוג הדר או אבוקדו, או חלק מהם, ללא רישיון. עבירה זו נחקקה בעקבות המלצות הצוות הבינמשרדי לצמצום בעיית המפחמות, ולפיהן

הובלת עצים אלה תהיה טעונה רישיון. לפי האמור בדו"ח, "מפחמה היא ערימה של גדמי עץ הבוערת בצורה מבוקרת למשך מספר שבועות בכל פעם. בתהליך זה נפלטות כמויות גדולות של עשן וריח שריפה אשר עלולים לגרום למפגעים סביבתיים קשים ומתמשכים לתושבי האזור בו הן פועלות." עשרות מפחמות פועלות בשטחי A ו-B ברשות הפלסטינאית, כאשר הרוב המכריע של העצים למפחמות מגיע משטחי ישראל. כדי להתמודד עם תופעה זו, הוחלט כי הובלת גדמי עצים מסוג אבוקדו והדרים בתוך שטחי ישראל, תהיה טעונה רישיון, ותוטל אחריות פלילית על הובלת גדמים של עצים כאמור בניגוד לרישיון. הסדר זה נקבע כהוראת שעה לחמש שנים. בנוסף, הומלץ לקבוע את העבירות כעבירות מינהליות, שכאמור, דורש את אישור ועדת החוקה. העבירה וסכומי הקנסות המוצעים מפורטים להלן. (הקנס המבוקש בגין עבירה חוזרת הוא כפל הקנס). **מוצע לבקש הסברים לעניין סכום הקנס המוצע לעניין הובלת גזעים וגדמים, שככל הנראה יתקרב, בהרבה מקרים, לעונש המירבי של 14,400 ₪.**

נוסח משולב:

תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - יערות), התשע"ג-2012

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 1 ו-2 לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985 (להלן - החוק), בהסכמת שר החקלאות ופיתוח הכפר ובאישור ועדת החוקה חוקקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. **עבירה מינהלית**
עבירה על סעיף מסעיפי פקודת היערות (להלן - הפקודה), כמפורט בטור א' שבתוספת, היא עבירה מינהלית.
2. **קנס מינהלי קצוב**
לעבירה מינהלית כאמור בתקנה 1 יהיה קנס מינהלי קצוב, כקבוע לצדה בטור ב' בתוספת.
3. **עבירה חוזרת**
הקנס המינהלי הקצוב לעבירה מינהלית חוזרת כמשמעותה בסעיף 2(ג) לחוק העבירות המינהליות יהיה כפל הקנס האמור בתקנה 2, לפי העניין.

תוספת

(תקנות 1 ו-2)

טור ב' קנס מינהלי קצוב בשקלים חדשים	טור א' הסעיפים בפקודה או בתקנות שהותקנו מכוחה
2,000 לכל טונה שניטלה או חלק ממנה	(1) סעיף 5(א) לפקודה
ליחיד – 10,000 ; לתאגיד – 20,000 ;	(2) סעיף 5(ב) לפקודה – (א) לעניין עקירת אילן משורשו או שריפתו
ליחיד – 3,500 ; לתאגיד – 7,000	(ב) לעניין הסרת קליפתו או עליו של אילן באופן שיביא להשחתתו או השחתתו בדרך אחרת
7,500	(3) סעיף 5(ג) לפקודה
2,500	(4) סעיף 5(ה) לפקודה
1,000	(5) סעיף 5(ו) לפקודה

(6) סעיף 15(א) לפקודה –

(א) לעניין כריתה
ליחיד – 7,500 ;
לתאגיד – 15,000

(ב) לעניין העתקה
ליחיד – 1,000 ;
לתאגיד – 2,000

(7) סעיף 15(א) לפקודה, לעניין תקנה 2 לתקנות היערות (עצים שהובלתם טעונה רישיון) (הוראת שעה) (התשע"ז-2016 –

(א) לעניין הובלת עץ בוגר מסוג הדר או אבוקדו
1,000 ליחיד לכל עץ
2,000 לתאגיד לכל עץ

(ב) לעניין הובלת גזעים וגדמים של עץ בוגר מסוג הדר או אבוקדו
2,000 ליחיד לכל טונה
או חלק ממנה
4,000 לתאגיד לכל טונה
או חלק ממנה

הסעיפים הרלבנטיים לדיון:

פקודת היערות:

15. איסור כריתה, העתקה או הובלה של אילן מוגן או עץ בוגר בלי רישיון

(א) לא יכרות אדם אילן מוגן או עץ בוגר ולא יעתיקו וכן לא יוביל אדם אילן מוגן או עץ בוגר או חלק מהם, שלגביהם קבע השר כי הובלתם טעונה רישיון, והכל אלא אם כן קיבל תחילה רישיון לכך מפקיד היערות.

17. עבירות

(א7) מוביל אילן מוגן או עץ בוגר או חלק מהם שלא על פי רישיון כאמור בסעיף 15(א), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.

תקנות היערות (עצים שהובלתם טעונה רישיון - הובלת עצי הדר ועצי אבוקדו או חלקיהם) (הוראת שעה), התשע"ז-2016:

2. עצים בוגרים שהובלתם טעונה רישיון

הובלתו של עץ בוגר מסוג הדר או אבוקדו שגדל במטע חקלאי, וכן הובלת גזעים וגדמים של עץ בוגר כאמור טעונה רישיון.